

ת"פ 41490/03/13 - מדינת ישראל נגד דורון ראד טלאב

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 41490-03-13 מדינת ישראל נ' ראד טלאב

בפני כב' השופט משה גלעד

מדינת ישראל בעניין:

באמצעות פרקליטות מחוז חיפה - פלילי
ע"י ב"כ עו"ד גב' הילה כץ

המאשימה

- נגד -

דורון ראד טלאב

ע"י ב"כ עוה"ד בועז קניג ומורן עטיה

הנאשם

גזר דין

1. מבוא

ביום 23.10.13 הודה הנאשם במסגרת הסדר טיעון, בעובדותיו של כתב אישום מתוקן (א') (להלן: "כתב האישום") והורשע ב- 4 אישומים, בעבירות הבאות:

אישום ראשון

1. **הצתה** - עבירה לפי סעיף 448(א) + 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") [2] **עבירות**].

2. **התפרצות לבנין שאינו משמש בית מגורים ולא מקום תפילה, בנסיבות מחמירות** - עבירה לפי סעיפים 407(ב) + 29 לחוק העונשין.

3. **החזקת נכס חשוד כגנוב** - עבירה לפי סעיף 413 לחוק העונשין.

אישום שני

סיוע להצתה - עבירה לפי סעיף 448(א) + סעיף 31 לחוק העונשין

אישום שלישי

גניבה - עבירה לפי סעיף 383(א)(1) + 384 לחוק העונשין.

אישום רביעי

גניבה - עבירה לפי סעיף 383(א)(1) + 384 + 29 לחוק העונשין. **[2 עבירות]**.

הצדדים לא הגיעו להסדר בענין העונש.

2. כתב האישום

כאמור, כתב האישום מחזיק ארבעה אישומים, שלהלן תמציתם:

מהאישום הראשון עולה, כי עקב כעסו של אריה האס, גיסו של הנאשם (להלן גם: "אריק"), בגין דו"ח חניה שקיבל מפקח בעיריית חדרה, החליטו הנאשם ואריק להצית מחסן השייך לעיריית חדרה, אשר הוקצה לאחסון מיצגים שונים המיועדים לתהלוכת העדלאידע.

ביום 19.2.13 בסמוך לשעה 21.30 הגיע הנאשם כשהוא רכוב על קטנוע אל המחסן, שם פגש את אריק. הנאשם ואריק הצטיידו מבעוד מועד בחומר דליק, פרצו למחסן, ריכזו את המיצגים והציתו את המחסן על תכולתו. כתוצאה ממעשיהם נגרמו נזקים כבדים למחסן ולמיצגים אשר נשרפו כליל.

עוד באותו הלילה, בסמוך לשעה 23.15, הצטייד הנאשם בבקבוק ובו חומר דליק וביחד עם אריק נסעו על הקטנוע לכיוון ביתו של ראש עיריית חדרה, שם חנה רכבו של ראש העיר, מסוג "סקודה". בעוד אריק ממתין לנאשם על הקטנוע, כדי לאבטח את הנאשם ולהקל על ביצוע העבירה, ניגש הנאשם אל רכב ה"סקודה", שפך את החומר הדליק, שילח אש ברכב ונמלט מהמקום על הקטנוע ביחד עם אריק. כתוצאה ממעשיהם של הנאשם ואריק נשרף רכב ה"סקודה".

מהאישום השני עולה, כי ביום 6.3.13 סייע הנאשם לחברו בן גולסטני ולקטין נוסף, ל.א. שמו, להצית רכב מסוג "הונדה" השייך לרועי צמח, בכך שיעץ להם טרם ההצתה מהיכן לרכוש דלק לצורך ההצתה וכן כיצד והיכן להצית את הרכב. כמו כן, הציע להם להסתייע בקטנוע שבבעלותו כדי למנוע את תפיסתם, ואף הציע להם להסתתר בביתו לאחר

עמוד 2

ההצתה. כתוצאה מכך שבן גולסטני והקטין ל.א. הציתו את רכבו של רועי צמח, נשרף הרכב וניזוק באופן חמור.

מהאישום השלישי עולה, כי במחצית השנייה של חודש פברואר 2013, גנב הנאשם שתי מצלמות אבטחה מחברת "מור לוגיסטיקה בע"מ", המצוייה בחדרה.

מהאישום הרביעי עולה, כי בשתי הזדמנויות אחרות בחודש פברואר 2013, גנב הנאשם מעסק הקרוי "אברהם עמרם חומרי בניין בע"מ", בכל פעם, שתי מצלמות אבטחה (סה"כ ארבע מצלמות אבטחה).

3. תסקיר שרות המבחן

מהתסקיר עולה, כי הנאשם כבן 24, רווק, התגורר עד למעצרו בבית הוריו בחדרה. אביו בן 54, עלה ארצה מפרס בשנת 1970, עובד כנהג מונית וסובל ממחלות שונות, ביניהן מחלות לב, סכרת ומחלת הסרטן. הנאשם תיאר קשר קרוב לאביו, אשר הלך והתחזק לאחר שהאב חלה.

אמו של הנאשם, בת 49, ילידת הארץ, עקרת בית. הנאשם הינו השלישי בסדר הלידה, מתוך ארבעה אחים. אחיו ואחותו הגדולים עובדים לפרנסתם, ואילו אחיו הצעיר, הינו תלמיד חטיבת ביניים. הנאשם תיאר משפחה חמה ומלוכדת.

מדו"ח שרות המבחן לנוער שעמד בפני קצינת המבחן עולה, כי בעבר סבלה המשפחה ממצב כלכלי קשה, כאשר האב היה המפרנס היחיד, וההתרשמות היתה מהורים תומכים ומעורבים. עם זאת, הנאשם תיאר כי חווה לאורך ילדותו תחושה של חוסר סיפוק מיכולותיו והישגיו ביחס לאחים הגדולים ממנו.

עוד עולה מהתסקיר, כי כבר בבית הספר היסודי אובחן הנאשם כבעל הפרעות קשב וריכוז ובעיות התנהגות. בכיתה ט' עבר ממסגרת בית ספרית אחת לאחרת, בהמשך עבר אבחון נוירולוגי ופסיכו-דידקטי שבעקבותיו החל טיפול תרופתי ב"ריטלין", דבר אשר סייע לו להשלים את לימודיו במסלול אקסטרני במגמת "מנהל עסקים". הנאשם תיאר קשיים חברתיים וטען כי בשל קשייו הלימודיים חש צורך להוכיח את עצמו מבחינה חברתית כדי לחוש בעל-ערך. כן טען, כי מאחר שלא היו לו חברים קרובים, כבר בגיל 15 יצר קשר עם קבוצת שוליים וביצע עבירות רכוש בתוך בית הספר, מתוך רצון להרשים את האחר.

בשנת 2007 הופנה לשרות המבחן לנוער בעקבות עבירת נהיגה ללא רישיון וללא פוליסת ביטוח. שיתוף הפעולה שלו עם שרות המבחן היה חלקי, אולם מאחר שהיתה זו העבירה הראשונה בגינה נשפט, הומלץ לסיים את ההליך הפלילי ללא הרשעה.

הנאשם התגייס לצבא בשנת 2008, כנער מקא"מ ושירת שרות צבאי מלא במשך שנתיים. לאחר שחרורו עבד בעבודות מזדמנות בתחומים שונים, וטרם מעצרו עבד כ-3 חודשים בתחום של הרכבת מזגנים, יחד עם אחיו. הנאשם תיאר, כי לאחר שרותו הצבאי התקשה ליצור מסגרת קבועה לחייו מבחינה תעסוקתית וחברתית, נהג לפעול ללא שיקול דעת

והתקשה להפנים ולעמוד במטלות המצופות ממנו.

הנאשם תיאר קשר משמעותי וקרוב עם אריק, בעלה של אחותו הבכורה (שותפו באישום הראשון), וטען כי הוא היווה עבורו "דמות אח גדול". כן טען, כי עיסוקו של אריק בתחום האופנועים והטרקטורונים, יצר אצלו התלהבות והערצה כלפיו וקשר תלותי עמו.

לדברי קצינת המבחן, הנאשם לקח אחריות פורמאלית לגבי מעורבותו בעבירות.

באשר לעבירות מושא האישום הראשון, אותן ביצע עם אריק, גיסו, תיאר עצמו כ"נגרר" וטען כי חש מחויבות כלפיו בשל תמיכתו בו לאורך השנים.

גם ביחס להצתת רכבו של ראש העיר טען הנאשם כי היתה זו החלטה אימפולסיבית, בשל תחושות כעס ומתוך הלהיטות הרגשית בה היה מצוי לאחר שריפת המחסן.

הנאשם מסר, כי לא הפעיל שיקול דעת בטרם ביצע העבירות ולא חשב על הסיכון בו העמיד אחרים ואת עצמו.

ביחס לאישום השני, בגין מעורבותו בסיוע להצתה, לקח הנאשם אחריות מינימאלית ושלל תיאום מראש בינו לבין מצית הרכב כי יגיע אל ביתו לאחר ההצתה.

ביחס לאישום השלישי לקח הנאשם אחריות וטען כי רצה שהיו ברשותו מצלמות אבטחה. לדבריו, פעל לבד, מתוך תכנון מוקדם וסיפר למשפחתו כי רכש את המצלמות בכספו.

גם ביחס לאישום הרביעי מסר הנאשם כי פעל לבדו מתוך רצון להציב בביתו 4 מצלמות אבטחה.

ביחס לאישומים השלישי והרביעי לא ביטא הנאשם כל אמפטיה ביחסו למתלוננים ומסר כי פעל כדי לספק את צרכי הילדותיים ואת הצורך בהערצה והשגת סמלי סטאטוס וכוח, שלל תחושות איום וחשש מצד גורמים עברייניים, כסיבה לצורך בהצבת מצלמות אבטחה.

קצינת המבחן התרשמה מיכולות קוגניטיביות בינוניות של הנאשם; כי הנאשם חווה מילדותו תחושות תסכול וחוסר שביעות רצון של הוריו בשל הפרעות הקשב והריכוז וקשיי ההתנהגותיים; מאמצי השתייכותו לחברת השווים הביאוהו בגיל ההתבגרות, לביצוע עבירות.

ככלל נקבע, כי תפקודו של הנאשם ילדותי, בעל יכולות בינוניות, חסר כישורים, מתקשה לתפקד בהתאם לגילו הכרונולוגי ויכולת ההסתגלות שלו נמוכה. מעורבותו הפלילית יצרה בו תחושת עניין, התרגשות ומעורבות חברתית.

כן התרשם שרות המבחן, כי הנאשם מתקשה להכיר בחומרת מעשיו, הוא מבטא "שטיחות רגשית" ביחס לפגיעה באחר וקיים טשטוש בתפיסת גבולות חיצוניים. באישיותו של הנאשם חלקים הרסניים, הבאים לידי ביטוי בביצוע עבירות חוזרות ללא תחושות חשש ומורא.

קצינת המבחן סברה, כי בעת ביצוע העבירות לא השתהה הנאשם לבחון את משמעות התנהגותו וחומרתה, וכי מדובר בבחור בעל ערכים עברייניים מגובשים.

קצינת המבחן העריכה כי קיים סיכון גבוה מצד הנאשם להישנות התנהגות עוברת חוק בעתיד והמליצה על ענישה הרתעתית בדמות מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי למתלוננים. כמו כן, לנוכח גילו הצעיר הומלץ לשלבו בטיפול במסגרת המאסר.

4. הראיות לעונש

מטעם המאשימה הוגש גיליון ההרשעות של הנאשם (ב'); תמונות מחסן העירייה שהוצת ותמונות המתעדות את הנזקים שנגרמו לרכבים של ראש עיריית חדרה ורועי צמח (התמונות סומנו "א").

כן הוגשו כתב האישום, הכרעת הדין וגזר הדין בעניינו של אריה האס, שותפו של הנאשם לאישום הראשון (ג'). (בהמשך אדון בהתנגדות הסניגור להגשת תמונות נזקי ההצתות וגזר דינו של אריק).

מגליון ההרשעות הקודמות של הנאשם עולה כי חל עליו מאסר על תנאי של 4 חודשים לבל יעבור עבירה של "שליחת יד ברכוש הזולת" (תיק ב"ד צבאי מטכ"ל 1095/10, גז"ד מיום 7.11.10).

מטעם ההגנה העיד אביו של הנאשם, **מר מרדכי טלאב**, אשר סיפר בהתרגשות מרובה, תוך פרצי בכי, כי הוא אינו סולח לבנו על מעשיו, ואולם הוא רואה עצמו אחראי, לפחות חלקית על התנהגותו בנו, משום שמאז נתגלו אצלו מחלות שונות היה מרוכז בעצמו ולא גילה מעורבות במתרחש סביבו. האב תיאר את הנאשם כבחור בעל לב רחב אשר סייע לו רבות בזמן הטיפולים שקיבל נגד מחלת הסרטן. האב ביקש אפוא, כי בית המשפט ייתן לנאשם הזדמנות, כדי שהוא יוכל לסייע בשיקומו ולהילחם על חייו ועל חיי בנו.

לדבריו, אמו של הנאשם לא הופיעה לדיון בבית המשפט, בשל החשש שתתמוטט.

הגב' שירי האס, בת 27, היא אחותו הבכורה של הנאשם ונשואה לאריק. העדה סיפרה כי סיימה 12 שנות לימוד וכיום עובדת ב"מכבי-אש" חדרה, כמזכירת המפקד ואחראית חדר מבצעים. לדבריה, הנאשם משמש נדבך מרכזי בעזרה להוריו ולאחיו, ובסיוע בפרנסת המשפחה, והוסיפה כי המשפחה כולה נפגעה כתוצאה מההליך המשפטי בעניינו. הגב' האס טענה, כי אינה מתעלמת מחומרת מעשיו של הנאשם - במיוחד כמי שעוסקת בתחום כיבוי האש ומודעת לנזקים שעלולים היו להיגרם כתוצאה מהמעשים - אולם, היא מבקשת לתת לנאשם הזדמנות לפתוח דף חדש בחייו.

כן העיד **מר אלי תורג'מן**, בן 34, בעל פיצרייה, אשר סיפר כי הנאשם עבד בעסק שבבעלותו למשך תקופה של כ-3 שנים. בתחילה כשליח, לאחר מכן כמנהל מערך המשלוחים, בהמשך התקדם לתפקיד "מנהל משמרת" ולאחר מכן ניהל את הסניף, לרבות ביצוע הפקדות כספיים בבנק.

בזמן האירועים המיוחסים לנאשם בכתב האישום, לא עבד הנאשם ב"פיצרייה" באופן קבוע, ואולם היה מחליף אותו מידי פעם, לפי הצורך.

מר תורג'מן תיאר את הנאשם כבחור חרוץ, אמין ובעל תודעת שרות גבוהה, אשר תמיד עוזר לזולת. האירועים המיוחסים לנאשם נראים בעיני העד כ"מעשה קונדס שהסתבך...".

מטעם ההגנה הוגשו גם מסמכים רפואיים בעניינו של האב (1/ס), מכתב של ראש עיריית חדרה לפיו הוא סולח לנאשם על מעשיו ומקווה כי העונש שיוטל עליו לא יהיה חמור מדי ויאפשר לו להשתקם ולחזור למוטב (2/ס). בנוסף, כדי להראות את שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות החוק הוגש גם כתב האישום בעניינם של בן גולסטני והקטין ל.א, בו משמש הנאשם עד תביעה, בשל כך שמסר נגדם עדות מפלילה עוד בחקירתו.

הסנגור ציין גם, כי נפלה שגגה בגזר הדין בעניינו של אריה האס משנרשם כי בעקבות האירוע לא התקיימה עדלאידע, כאשר בסופו של יום התקיימה העדלאידע ואף היו בה מיצגים (ב"כ המאשימה ציינה, כי לפי מיטב ידיעתה, הוכנו מיצגים חדשים לצורך העדלאידע).

5. הטיעונים לעונש

טיעוני ב"כ המאשימה

בטיעוניה בכתב (ד') ובעל פה, הדגישה ב"כ המאשימה את הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם, כשבראשם ההגנה על שלום הציבור ורכושו - כשבמקרה זה נגרם נזק כבד לרכבו של ראש העיר ולמחסן המיצגים ובכך נגרמה פגיעה קשה לתושבי העיר. עוד נטען, כי כתוצאה ממעשיו של הנאשם נפגע ערך השמירה על שלטון החוק וביטחונם של נבחרי ציבור, כיוון שהוצת רכבו של ראש העירייה.

בהקשר זה טענה ב"כ המאשימה, כי הנאשם ביצע את העבירות בעקבות כעסו של שותפו בגין דו"ח שהוטל עליו על-ידי עיריית חדרה ועל כן החליטו להצית רכוש השייך לעירייה.

עוד נטען, כי בנוסף לפגיעת הנאשם ברכוש העיר חדרה, פגע בבעלי עסקים נוספים, מהם גנב את מצלמות האבטחה ואף ברכושו של רועי צמח שעה שסייע להצית את רכבו.

ב"כ המאשימה טענה כי התנהלותו של הנאשם בכללותה, מעידה על אדם בעל דפוסי עבריות מושרשים וכמי שזורע הרס בתוך עירו.

ב"כ המאשימה הפנתה לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה המחייבות לדעתה הטלת ענישה במסגרת מתחם עונש הולם, ברף הגבוה. כך למשל התכנון המוקדם - בייחוד ביחס לאישום הראשון; חלקו המשמעותי של הנאשם בעבירות בהן הורשע בכל הקשור לאישומים 1 ו-2, וחלקו הבלעדי באישומים 3 ו-4; הנזק העצום הצפוי להיגרם מביצוע עבירת הצתה, שכן הנזק הפוטנציאלי מאש עלול לגרום לפגיעה בגוף ובנפש; בפועל נגרמו נזקים כבדים למכוניות ולמחסן המיציגים; כן נטען, כי הנאשם ביצע את המעשים בשל עניין של "מה בכך" ועל אף שדו"ח הפקח כלל לא היה מופנה כלפיו, החליט לצאת למסע נקמה והרס, ואם לא די בכך אזי לאחר ש"צבר ניסיון" בתחום ההצתה, יעץ גם לאחרים באישום השני, כיצד להצית מכונית; הנאשם יכול היה להבין את הפסול במעשיו, היתה לו שליטה עליהם והוא יכול היה להימנע מהם.

ב"כ המאשימה הפנתה לפסיקה בה הושתו עונשים בטווח שבין 30-54 חודשי מאסר בפועל, בגין עבירות הצתה, ובין 6 חודשי מאסר בעבודות שרות עד לשנת מאסר בפועל, בגין עבירת הגניבה. כן עתרה ב"כ המאשימה לראות בשתי העבירות שבאישום הראשון, ארוע אחד וכן לראות בכל אחד משלושת האישומים הנוספים אירוע נפרד.

באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה שנשקלות לצורך קביעת "העונש המתאים" בתוך מתחם העונש ההולם הוטעם, כי לנאשם לא תיגרם כל פגיעה כתוצאה מענישתו מעבר לזו הנגרמת לכל נאשם באשר הוא; שרות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו וההערכה היא כי קיים סיכוי גבוה להישנות התנהגות עוברת חוק בעתיד על ידו. ואם לא די בכך, המליצה קצינת המבחן על עונש מאסר בין כותלי הכלא בנוסף לפיצויים ועונש מותנה. עוד נטען, כי אף אם עברו הפלילי של הנאשם אינו מכביד, ניתן להתרשם כי אינו אדם נורמטיבי.

סיכומו של דבר, אף שבית המשפט שגזר את דינו של אריק קבע, בגין שתי עבירות ההצתה שבאישום הראשון מתחם עונש הולם בין 3-6 שנות מאסר, היא סבורה שהמתחם הנכון נע בין 5-8 שנות מאסר בגין שתי עבירות אלה, המהוות אירוע אחד.

בקשר לעבירת הסיוע להצתה שבאישום השני, סבורה ב"כ המאשימה שמתחם העונש ההולם נע בין 1-3 שנות מאסר ובקשר לכל אחד מאירועי הגניבה, סבורה ב"כ המאשימה כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 חודשים בעבודות שרות (דבר זה הוסף על ידה בטיעון בעל פה) ל-12 חודשי מאסר בפועל.

בשל האמור בתסקיר, והעדר נסיבות אישיות המצדיקות הקלה בענישה, עתרה ב"כ המאשימה לגזור על הנאשם עונשי מאסר - מצטברים - על פי מתחמי העונש ההולם הנ"ל, וכן להפעיל את המאסר המותנה שחל עליו באופן מצטבר.

בנוסף עתרה ב"כ המאשימה להשית על הנאשם עונש מאסר על תנאי משמעותי, קנס ופיצויים.

טיעוני ב"כ הנאשם

בטיעוניו בכתב, עליהם הוסיף דברים בעל-פה, ביקש הסנגור לקבוע כי האישום הראשון והשני הינם אירועים נפרדים,

ואילו האישומים השלישי והרביעי מהווים אירוע אחד, בשל אופיים הדומה של המעשים וסמיכות הזמנים ביניהם.

באשר לקביעת מתחם העונש ההולם טען הסנגור, כי האירוע מושא האישום הראשון מצוי ברף התחתון של עבירות ההצתה ומכאן גם ברף הנמוך של הפגיעה בערכים המוגנים; בפועל, נגרם נזק לרכוש בלבד, ואף הנזק הפוטנציאלי מההצתה הוא מתון בנסיבות המקרה, בהיות המחסן ממוקם באזור תעשייה שאינו אזור מגורים, ההצתה אירעה בשעה מאוחרת כשאין רבים שחולפים שם, ומשום שרכבו של ראש העיר חנה מחוץ לבית מגוריו, ולכן פוחת החשש שמישהו ייכנס לרכב או יחלוף בסביבתו. נטען, כי על אף הצטיידותו של הנאשם בקטנוע ובחומר דליק, אין לייחס לו את התכנון, שכן המניע לביצוע העבירות הגיע מכיוונו של אריק, המבוגר ממנו, אדם שהנאשם העריך והעריך. לטענת הסנגור, אין במעשה כל תחכום, והראיה לכך היא כי הנאשם ושותפו לא הצטיידו בכפפות או במסכות, באופן שנחשפו מיד.

כן ביקש הסנגור להתחשב כי המניע לביצוע העבירות היה של השותף, וכפי שעולה מתסקיר שרות המבחן הנאשם חש מחוייב לגיסו ו"נגרר" אחריו, ומכאן גם שיכולתו להימנע מעשיית המעשה ומידת השליטה בו, פחותה.

לעמדת הסנגור, עיון בפסיקת בתי המשפט מעלה כי במקרים דומים הוטלו עונשים הנעים בין מאסר לריצוי בעבודות שרות ועד 4 שנות מאסר בפועל.

הסניגור הטעים את חלקו השולי של הנאשם באירוע שבאישום השני, "כמסייע" שלא נכח בזירה ו"רק" יעץ לאחרים. לדבריו, קשירת הקשר נרקמה בין השותפים האחרים, ללא הנאשם אשר כלל לא היה מעורב באותו סכסוך, וגם ללא הייעוץ שלו - אותו כינה הסנגור "ייעוץ מינורי" - היו מצליחים השותפים לבצע את העבירה. לנוכח האמור נטען, כי גם מידת השליטה של הנאשם במעשה, פחותה. הנזק כאמור, לא היה חמור מאוד ואף הנזק הפוטנציאלי, בנסיבות המקרה, נמוך. הנאשם פעל מתוך "רוח שטות", ללא שיקול דעת וצורך להרשים. כן נטען, כי מהפסיקה עולה שבמקרים דומים הושתו עונשים הנעים במנעד שבין מספר חודשי מאסר לריצוי בעבודות שרות ועד לשנתיים מאסר בפועל.

באשר לאישומים השלישי והרביעי נטען, כי מדובר בגניבת מצלמות אשר ניצבו מחוץ למבנים, ללא השגחה. לטענת הסנגור, לא עלה מעובדות כתב האישום תכנון מוקדם או "מיוחד" וגם במקרים אלה פעל הנאשם מתוך "רוח שטות", ללא שיקול דעת אלא מתוך "צורך להרשים". כן נטען, כי הנזק הוא רכושי בלבד, שווין של המצלמות נמוך, והן נתפסו והוחזרו לבעליהן. לטענת הסנגור, בהתחשב בכך שמדובר בעבירות המצויות בסמכות בית משפט השלום, הרי במקרים דומים הוטלו עונשים הנעים בין מספר חודשי מאסר לריצוי בעבודות שרות ועד לשנת מאסר בפועל.

לסיכום חלק זה טען הסנגור, כי מתחם העונש ההולם לכל אירוע הוא כדלקמן: בגין האירוע הראשון - בין 12-30 חודשי מאסר ; בגין האירוע השני - מס' חודשי מאסר לריצוי בעבודות שרות ועד 18 חודשי מאסר בפועל; בגין האירוע השלישי (אישומים 3 ו-4) - מס' חודשי מאסר בעבודות שרות ועד שנת מאסר בפועל.

בקביעת "העונש המתאים" בתוך המתחם, ביקש הסנגור להתחשב בפגיעה שנגרמה לנאשם מעצם היותו נתון במעצר לראשונה בחייו, הרשעתו בפלילים, וכי יהא זה מאסרו הראשון.

עוד נטען, כי יש להתחשב בגילו הצעיר של הנאשם, בפגיעה במשפחתו- בייחוד בהתחשב במצבה הכלכלי הקשה של המשפחה ובמצבו הרפואי של האב, אשר עונשו של הנאשם יגרום לו צער רב, בהיות הנאשם המסייע העיקרי לו.

כן יש להתחשב בשיתוף הפעולה המלא של הנאשם עם רשויות החקירה - משהודה כבר במשטרה באופן מיידי והפליל את גיסו ואת חבריו - ולאחריה, הודייתו המוקדמת בבית המשפט. הנאשם נטל אחריות על מעשיו, הודה והביע צער וחרטה, חסך עדותם של העדים ואת זמנו של בית המשפט.

הסנגור ביקש, כי בית המשפט יפעיל את סמכותו לחרוג ממתחם העונש ההולם במקרה זה בשל שיקולי שיקום, והפנה לעמדת שרות המבחן כי הנאשם זקוק לשיקום ולטיפול. לטענתו, הטלת ענישה מחמירה במקרה זה תשלול אפשרות לשיקום הנאשם.

כללו של דבר, בהתחשב במכלול השיקולים, ביקש הסנגור להשית על הנאשם, **בחופף**, את העונשים הבאים: בגין האירוע הראשון - 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל (יצוין, כי בעניין זה עמדת הסנגור לא היתה בהירה, שכן בטיעונו בכתב טען כי זהו הרף העליון של המתחם בגין אירוע זה, ומכאן שבקשתו להטיל על הנאשם את העונש ברף הגבוה, עומדת בסתירה לטענתו כי במקרה דנן קיימים שיקולים רבים המטים את הכף לקולא ומצדיקים קביעת העונש ברף הנמוך של המתחם ואף חריגה מהמתחם, בשל שיקולי שיקום).

בגין האירוע השני ביקש להטיל על הנאשם 6 חודשי מאסר וכן בגין האירוע השלישי והרביעי 6 חודשי מאסר.

ב"כ הצדדים הגישו פסיקה קודמת, כל אחד לפי עמדתו העונשית.

6. דברו האחרון של הנאשם

"בדבריו האחרונים" ביקש הנאשם סליחה מהקורבנות ומבית המשפט, וטען כי כיום הוא מבין את החומרה והסיכונים שבמעשיו. כן ביקש, כי בית המשפט ייתן לו הזדמנות להתחיל חיים חדשים ונורמטיביים.

7. דין

7.1 ריבוי עבירות

מן האמור בסעיף 40 יג. לחוק העונשין, שעניינו "ריבוי עבירות", נראה כי לא ניתן לקבוע מתחם עונש הולם אחד למספר עבירות המהוות אירועים שונים, כבמקרה שבפנינו. כך מצוין סעיף 40 יג. (ב), כי: "הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות כמה אירועים, יקבע מתחם עונש הולם כאמור בסעיף 40 ג(א) לכל אירוע בנפרד...". המשכו של הסעיף מאפשר לבית המשפט לגזור עונש נפרד לכל אירוע (ולהחליט בדבר חפיפה או הצטברות העונשים) או עונש כולל לכל האירועים יחדיו.

בשל האמור לעיל, אני מקבל את עמדת ב"כ המאשימה כי יש לראות בשתי עבירות ההצתה שבאישום הראשון ובעבירת ההתפרצות למחסן ארוע אחד, בשל רצף הארועים וסמיכותם, ואני מקבל את עמדת הסנגור כי יש לראות באישום 2 אירוע נפרד.

בניגוד לדעת הסניגור, אני סבור כי יש לראות באישומים 3 ו-4 ארועים נפרדים, הואיל והעבירות נעשו בזמנים שונים, במקומות שונים וכלפי עסקים נפרדים.

איהיה מוכן - בדוחק - לראות בשתי עבירות הגניבה שבאישום 4, אירוע אחד, הואיל ונעשו כלפי בית עסק אחד ובשני המקרים המטרה היתה זהה (גניבת מצלמות אבטחה), וזאת למרות ששתי העבירות בוצעו בזמנים שונים.

7.2 מתחם העונש ההולם

העקרון המנחה בענישה לאחר תיקון 113 לחוק העונשין, "... הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו".

על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם בהתאם לעקרון המנחה הנ"ל, תוך התחשבות "... בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40ט".

7.3 חריגה ממתחם העונש ההולם

הסכנה העתידית הנשקפת מן הנאשם ושאר האמור בתסקיר שרות המבחן, לרבות לקיחת אחריות חלקית בלבד, בנוסף לחומרתן הרבה של העבירות והסכנה שנשקפה מהן - מעבירת ההצתה בעיקר - לכלל הציבור, כל אלה אינם מצדיקים חריגה ממתחם העונש ההולם בשל סיכויי שיקום (סעיפים 40ג.ב) - 40א.ד) לחוק העונשין).

כך גם איני סבור, על אף החשש שהנאשם יחזור ויבצע עבירות, כי יש לחרוג ממתחם העונש ההולם לחומרה, כדי להגן על שלום הציבור.

סעיף 40ה. לחוק העונשין מתיר לבית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם (המגלם את עקרון ההלימה כשיקול המרכזי שהביא עימו תיקון 113 לחוק העונשין), כדי להגן על שלום הציבור רק אם "... מצא שלנאשם עבר פלילי משמעותי או אם הוצגה לו חוות דעת מקצועית".

גם אם תאמר כי יש לראות בתסקיר ק. המבחן "חוות דעת מקצועית" הקובעת "... כי קיים סיכון גבוה להישנות התנהגות עוברת חוק בעתיד", ומכאן שאפשר להסיק ממנה קיום חשש **ממשי** שהנאשם יחזור לבצע עבירות, לא ניתן להסיק ממנה בוודאות, כי החמרה בעונשו והרחקתו מהציבור לתקופה העולה על הרף הגבוה של מתחם העונש ההולם, תשיג יותר הגנה על הציבור. מצד שני, עברו הפלילי של הנאשם אשר הועמד לדין רק פעם אחת בחייו בפני בית הדין הצבאי, הוא "מינורי" ולא ניתן לומר שהוא "משמעותי".

אני סבור כי חריגה מן הרף הגבוה של מתחם העונש ההולם, שעל-פי סעיף 40.ה. לחוק העונשין אינה יכולה להיות "החמרה ניכרת", צריכה להיעשות רק בנסיבות קיצוניות בחומרתן. הנסיבות בענייננו אינן מגיעות לדרגת חומרה כזאת.

7.4 האישום - האירוע - הראשון: התפרצות למחסן העירייה והצתתו והצתת רכבו של ראש העיר

רבות נאמר ונכתב אודות חומרתה של עבירת ההצתה, וידועה האמרה כי תחילתה של אש ידועה אך "אחריתה מי ישרנו", וזאת משום פוטנציאל התפשטותה של האש אשר עשויה לגרום נזקים חמורים ביותר, פעמים רבות נזק חמור הרבה יותר מזה אליו התכוון המצית מלכתחילה, בשל הקושי לשלוט באש, משפרצה השריפה בעקבות ההצתה.

הכלל הוא כי יש להשית על מבצעי עבירות ההצתה עונשי מאסר מאחורי סורג ובריוח. לעניין זה ראה דברי כב' השופטת ע' ארבל בע"פ 10221/06 **ג'ורן נ' מדינת ישראל** [לא פורסם] (2008):

"עבירת ההצתה היא עבירה חמורה ביותר, ולא בכדי העונש המרבי בגינה עומד על חמש עשרה שנות מאסר. חומרתה של העבירה נגזרת, בין השאר, מהעובדה כי היא טומנת בחובה סיכונים רבים לגוף ולרכוש. יפים לעניין זה הדברים הבאים:
"עבירת הצתה הינה מן החמורות שבעבירות, שיודע אתה את תחילתה ואין אתה יודע את סופה. ואדם המתיר לעצמו לסכן על דרך של הצתה רכושם וחייהם של אחרים, ראוי שיורחק מחברת בני-תרבות ולו מן הטעם שעלול הוא להוסיף ולסכן את זולתו"

וכן:

"נוכח הסכנה המיוחדת, הבלתי נשלטת, שבעבירות אלה - שהרי בהן "תצא אש ומצאה קוצים ונאכל גדיש או הקמא" (שמות, כ"ב, ה') ואחריתה מי ישרונה - יש צורך בענישה מרתיעה, שככלל תהא כליאה"
(ע"פ 3074/07 **מדינת ישראל נ' אבו תקפה** (27.3.08)).

במקרה זה קיימות נסיבות המקנות לאירוע חומרה מיוחדת, ובראשן הפגיעה החמורה ברכוש הציבור בשל פעולת נקם בגין עניין של מה בכך, שכלל אינו נוגע לנאשם.

כמו כן, מדובר בשתי עבירות שונות אשר בוצעו כלפי ציבור תושבי העיר חדרה והעומד בראשם, ולא בכדי הורה המחוקק בסעיף 40.ג(ג) לחוק העונשין, כי על בית המשפט להתחשב "... בין השאר, במספר העבירות, בתדירותן, ובזיקה ביניהן, וישמור על יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש, ואם גזר עונש מאסר - לבין תקופת המאסר שעל הנאשם לשאת".

למחסן העירייה, על תכולתו, ולרכבו של ראש העיר נגרמו נזקים כבדים. אמנם, למרבה המזל, לא נגרם נזק לרכבים ולבתים נוספים, או חלילה לבני אדם אולם, חומרתה של עבירת הצתה נעוצה כאמור, בעיקר, בפוטנציאל הטמון בה לגרום נזק, באופן בלתי נשלט, ולא רק בנזק שנגרם בפועל.

עמוד 11

כזכור, הסנגור התנגד להגשת תמונות מחסן העירייה והרכבים שהוצתו, שכן לעמדתו אין זה ראוי שלאחר הסדר טיעון תטען המדינה לנסיבות מחמירות, והפנה בעניין זה לרע"פ 9718/04 מדינת ישראל נ' טאלב נוארה (מיום 25.11.07). לנוכח התנגדות הסנגור, הבהירה ב"כ המאשימה כי התמונות הוגשו אך לשם המחשת הנזקים המפורטים בכתב האישום, ולא לשם הוכחת נסיבות מחמירות כלשהן.

בעניין זה מן הראוי להפנות לסעיף 40. לחוק העונשין הקובע לאמור:

"(ב)(1) בשלב הטיעונים לעונש, הנאשם רשאי להביא ראיות מטעמו, ובלבד שאינן סותרות את הנטען על ידו בשלב בירור האשמה, והצדדים רשאים להביא ראיות שנקבע בחיקוק כי יובאו בשלב זה".

(2) בית המשפט רשאי, לבקשת אחד מהצדדים, להתיר להביא ראיות בעניין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה בשלב הטיעונים לעונש, אם שוכנע כי לא היתה אפשרות לטעון לגביהן בשלב בירור האשמה או אם הדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין

....

(ד) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ב)(2), הודה הנאשם בעובדות כתב האישום, בין לאחר שמיעת הראיות ובין לפני כן, יכול לכתב האישום שבו הודה את כל העובדות והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה".

וראו לעניין זה את פסק דינו של כב' השופט דנציגר מיום 7.2.2013:

"בהקשר של הסדרי טיעון אין לבית המשפט אלא העובדות בהן הודה הנאשם. בית המשפט אינו רשאי להביא בחשבון לצורך גזירת הדין עובדות שלא בא זכרן בכתב האישום בו הודה נאשם לצורכי הסדר טיעון. בפרשה אחרת הדגשתי כי: "יובהר כי מקום בו ההרשעה מתבססת על עובדות כתב האישום המתוקן לצרכי הסדר טיעון, בית המשפט שמאשר את ההסדר כבול לתשתית העובדתית המפורטת בכתב האישום בו הודה הנאשם ואין מקום לסטות מתשתית זו [ראו והשוו: ע"פ 4907/11 מרעי נ' מדינת ישראל] [לא פורסם] (14.11.2012); ע"פ 1338/10 חפוטה נגד מדינת ישראל] [לא פורסם]."

בעניין טאלב נוארה נקבע, כי:

"[...] לא ניתן יהיה לקבל מצב בו לאחר שנערך הסדר הטיעון ומשהסדר אושר על-ידי בית המשפט, תבקש התביעה במפתיע להעלות טענות חדשות - גם אם לעניין העונש בלבד - שאפשר והיו משפיעות על נכונות הנאשם לחתום על הסדר הטיעון לו היה מודע להן מלכתחילה. יתר על כן, גם כשאין מדובר בהליך שבמסגרתו צפוי להיערך בין הצדדים הסדר טיעון, ראוי שהתביעה תידע מראש את הנאשם ואת בית המשפט כי במידה והנאשם יורשע, בכונתה להביא בשלב הטיעונים לעונש ראיות העשויות להשפיע באופן משמעותי על "צבעה" של התמונה הכללית או להביא להחמרה ניכרת בעונש (כדוגמת עדות של קרבן עבירת מין או ראיות בהתייחס לקיומו של מניע לביצוע העבירה). זוהי דרישה לרמת הגינות

בסיסית ואני סבורה כי על התביעה כצד להליך, ובפרט כמי שמייצגת את המדינה ואמונה על קידום האינטרס הציבורי הרחב, להקפיד על כך. "

בענייננו, אין פסול בהגשת התמונות שכן לא מדובר בראיות לשם הוכחת עובדות שלא נזכרו בכתב האישום ואף לא בהוכחת נסיבות מחמירות. בעובדות כתב האישום בהן הודה הנאשם נזכר כי כתוצאה ממעשיהם של הנאשם ושותפו נגרמו "נזקים כבדים למחסן ולמיציגים" שנשרפו כליל. כן צוין כי רכבו של ראש עיריית חדרה "נשרף" כתוצאה מההצתה ורכבו של רועי צמח ניזוק אף הוא ב"אופן כבד". מכאן שהתמונות שהוגשו על ידי ב"כ המאשימה רק ממחישות נזקים אשר פורטו ממילא בעובדות כתב האישום ואינן מהוות נסיבות חדשות או מחמירות.

יתירה מזאת, לא ראוי לצרף לכתב האישום תמונות של הנזקים ומכאן שרשאי התובע לצרפם במסגרת ראיותיו לעונש.

יחד עם זאת אומר, כי תמונות נזקי ההצתות לא העלו או הורידו בעיני דבר. כידוע, שופטי ישראל הינם שופטים מקצועיים בניגוד למושבעים. שופט מקצועי יכול לתאר לעצמו - גם בלי תמונות - מה פירושם של רכב ש"נשרף", "נזקים כבדים למחסן ולמיציגים" ורכב ש"ניזוק באופן כבד" מההצתה.

לאור האמור, אני סבור כי טוב היתה עושה המאשימה, אם בטרם כריתת הסדר הטיעון תודיע לב"כ הנאשם - ועדיף בכתב, כדי למנוע מחלוקות - אילו ראיות היא תבקש להביא לבית המשפט במסגרת הטיעון לעונש, והסניגור יכלכל מעשיו בהתאם, בטרם יתקשר בשם מרשו בהסדר הטיעון.

בהקשר זה אציין, כי איני מקבל טענת הסניגור לפיה אין לקבל את גזר דינו של השותף אריק, בשל הטענה כי מטעמו הוגש ערעור על גזר הדין לבית המשפט העליון וגזר הדין אינו חלוט.

כידוע, אין לו לשופט אלא את שעניו רואות ואוסיף מטעמי, רואות עכשיו, גם אם בעתיד אולי המצב ישתנה בערכאת הערעור. אני סבור כי רשאי שופט להתחשב בגזר הדין שגזר עמיתו על נאשם שותף לעבירה, אם כי, שיטת "התקדים המחייב" חלה רק בקשר לפסקי הדין של בית המשפט העליון. ב"כ המאשימה הודיעה בעת הדיון בפני כי אין בדעתה להגיש ערעור על גזר דינו של אריק.

אם הסניגור יסבור כי יש להגיש ערעור גם בשמו של הנאשם דנן, פתוחה בפניו הדרך לבקש איחוד הדיון בערעורים, העוסקים, לגבי העבירות העיקריות, בשני "מבצעים בצוותא". ואם הדיון בערעורים יהיה בנפרד, רשאי יהיה הסניגור לערוך אבחנות בין שני הערעורים.

מובן שכל שופט מכריע לפי מיטב הבנתו ומצפונו, אך התעלמות מגזר דינו של השותף, אשר הנאשם שבפני טוען להגנתו כי "נגרר" אחריו, אינה ראויה. אין בלבי ספק שלו נגזר על אריק עונש הנחשב קל בעיני הסניגור, הוא היה מבקש שלא אתעלם מגזר דינו, ובדין כך.

לפיכך, העובדה כי על אריק נגזר עונש הנחשב כחמור בעיני הסניגור, אינה מצדיקה התעלמות ממנו, אלא דווקא

בדיקתו, השוואתו ואבחנתו.

אציין כי במקרה זה דווקא העיון בגזר דינו של אריק, תרם להחלטתי שלא להשית על הנאשם תשלום פיצויים ולא לגזור עליו קנס, כיוון שעמיתי, כב' השופט הבכיר י. כהן, שגזר דינו של אריק, לא השית עליו תשלום פיצויים או קנס.

יש להתחשב לחומרא בעובדה שהנאשם פעל באופן מתוכנן, משהגיע למחסן העירייה כשהוא רכוב על הקטנוע, לאחר שהוא ושותפו הצטיידו בחומר דליק, ובטרם הציתו את המחסן ריכזו את המיציגים שהיו בו (יצוין, כי אמנם הנאשם טען בפני קצינת המבחן כי לא ידע על המוציגים ולא ריכז אותם, ואולם, משעובדה זו נכללת בכתב האישום בו הודה הנאשם, הרי שיש להתחשב בה). כעבור כשעתיים - במהלכם היה לנאשם זמן "להצטנן" ולהתעשת - הגיע הנאשם יחד עם שותפו לביתו של ראש העיר, לאחר שהצטייד בבקבוק ובו חומר דליק והציתו את רכבו.

ייתכן, כטענת הנאשם, כי הוא הושפע במידת מה מתחושת "מחויבות" כלפי גיסו, המבוגר ממנו, אותו הוא העריך והעריך אולם, אין ספק כי הנאשם הוא אדם בוגר אשר יכול היה להבין את המעשה, את הפסול בו ואת משמעותו ויכול היה להימנע מעשותו.

העובדה כי הנאשם הצית את רכב ראש העירייה, המשרת את ציבור התושבים בעיר, רק בשל היותו נושא במשרה זו ולא משום סכסוך אישי כלשהו - דבר חמור כשלעצמו - מהווה נסיבה משמעותית לחומרא.

ראש העירייה הינו סמל שלטון החוק כלפי תושבי העיר והוא משקיע את מרצו וכוחותיו למענם. פגיעה בראש העירייה או בשליחי ועובדי ציבור אחרים, מהווה בעיני פגיעה באושיות שלטון החוק והסדר במדינה, המצדיקה ענישת הפוגע בחומרה. הקלה בענישה על מבצעי עבירות חמורות כלפי נושאי משרות ציבוריות, תביא להתדרדרות שלטון החוק ולתחושה ש"כל דאלים גבר", וכזאת לא יותר.

אני מודע לכך כי במכתבו (2/ס) סלח ראש העירייה לנאשם וביקש להקל עימו, מחווה זאת יש להעריך מצד אחד, אך מנגד, עומד הצורך לחזק את ההגנה על ראשי עירייה, באמצעות ענישה חמורה ומרתיעה כלפי אלה שמבצעים עבירות חמורות כלפיהם וכלפי נושאי משרה ציבורית אחרים.

יצוין, כי מהפסיקה אליה הפנו הצדדים עולה כי קשת הענישה בעבירת ההצתה רחבה אולם, הכלל הוא, כאמור, שעבירת ההצתה מחייבת מאסר של ממש לתקופה משמעותית, ורק בנסיבות מיוחדות וחריגות הושתו עונשי מאסר לריצוי בעבודות שרות.

כללו של דבר, בהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות המיוחדות הקשורות בביצוע העבירה, אני קובע כי מתחם העונש ההולם בארוע זה, על שתי עבירות ההצתה שבו, הינו בין 2 ל- 5 שנות מאסר בפועל. לא נעלם מעיני כי לאחרונה ניתן פסק דינו של בית המשפט העליון בע"פ 7139/13 **טרפה צקול נ' מדינת ישראל**, (23.1.13) בו התערב בית המשפט העליון במתחם הענישה שקבע בית המשפט המחוזי בעבירת הצתה והעמידו על 1-3 שנות מאסר בפועל (במקום מתחם שבין 2-4 שנות מאסר) אולם, אני סבור כי המקרה שבפנינו שונה וחמור בנסיבותיו (באותו מקרה דובר על מקרה הצתה אחד; הנאשם לא הצטייד מראש בחומרי

בעירה; הנזקים למבנה ולרכושו של אחד הדיירים היו מתונים יחסית; הנאשם וידא כי דיירי המבנה לא היו בבניין והנאשם היה שרוי במצב נפשי קשה).

ראוי להדגיש כי בקביעת מתחם "העונש ההולם" הנ"ל, לא התעלמתי מעבירת ההתפרצות למחסן שהוצת, אותה אני רואה כ"נכללת" בעבירת ההצתה כיוון ששימשה לכניסה למחסן לצורך ביצוע ההצתה.

7.5 האישום השני - סיוע להצתת רכבו של רועי צמח

הנאשם הורשע כאמור, בסיוע להצתה, בכך שיעץ לחברו ולקטין נוסף עצות בנוגע להצתת רכבו של רועי צמח, ובין היתר מהיכן לרכוש את הדלק ובאיזה אופן להצית את הרכב. כמו כן, הציע להם להסתייע בקטנוע שברשותו ולאחר ההצתה להסתתר בביתו.

בעניין קביעת מתחם ענישה הולם בעניינו של ה"מסייע", נקבע לאחרונה בעניין **סירחאן**:

"[...] כידוע, תרומתו של המסייע היא עקיפה ומשנית, משום שאין הוא נוטל חלק בביצוע העיקרי של העבירה ואין הוא אלא שותף זוטר למבצע העיקרי (ע"פ 320/99 פלונת נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(3) 22, 33-34 (2001)). סעיף 40ט(א) לחוק העונשין מונה רשימה פתוחה של נסיבות שיש להתחשב בהן לעניין קביעת מתחם העונש ההולם של העבירה העומדת לדיון. הנסיבות המנויות בסעיף זה נשקלות, בשינויים המחויבים, גם כשמדובר בעבירת סיוע, שהיא כאמור עבירה העומדת לעצמה, השונה במאפייניה ופחותה בחומרתה מהעבירה העיקרית. מבלי למצות, מתחם העונש של עבירת סיוע ייגזר מהנסיבות הבאות: אם מדובר בסיוע במעשה או סיוע במחדל; אם הסיוע קדם לביצוע העבירה העיקרית (סיוע בתכנון) או סיוע שניתן בעת ביצועה של העבירה העיקרית; מידת תרומתו של הסיוע לביצוע העבירה העיקרית; תרומת הסיוע לנזק שהיה צפוי להיגרם ולנזק שנגרם בפועל; יכולתו של הנאשם להבין את שהוא עושה, את הפסול במעשהו או את משמעותו, לרבות בשל גילו, ועוד..."

(ע"פ 5214/13 מחמוד סירחאן נ' מדינת ישראל [לא פורסם, 30.12.2013]).

במקרה זה הנאשם סייע בעיקר בשלב התכנון ולא בזמן ביצוע העבירה, ואולם הסיוע לא התמצה לייעוץ מוקדם בלבד, כטענת הסנגור (שייתכן ובלעדיו לא היו מוציאים האחרים את תוכניתם אל הפועל), אלא בא לידי ביטוי גם בהצעתו לסייע למציתים לאחר ההצתה, על-ידי השאלת הקטנוע שברשותו כדי למנוע את תפיסתם, ובהצעתו כי ישתמשו בביתו כמקום מסתור לאחר ביצוע העבירה. מכאן, שהסיוע שהעניק הנאשם, אף אם לא היה בזמן ביצוע העבירה, היה בעל משמעות ואיפשר לאחרים להוציא את העבירה אל הפועל; כפי שנזכר לעיל, הנזק שנגרם לרכב הוא נזק כבד והנזק הפוטנציאלי מהעבירה חמור הרבה יותר; לנאשם לא היתה כל סיבה לסייע לחברו ולקטין, וגם כאן - כמו באישום הראשון - לא היתה לנאשם כל מעורבות אישית או מניע לביצוע העבירה.

כללו של דבר, בהתחשב בטענות הצדדים ועל פי ההנחיות שבסעיפים 40ב.ו-ג. לחוק העונשין שעניינם העקרון המנחה וקביעת מתחם העונש ההולם, אני קובע כי מתחם העונש ההולם נע בין 1-3 שנות מאסר בפועל.

7.6 באשר לאישומים השלישי והרביעי - גניבת מצלמות האבטחה

עבירות הגניבה בהן הורשע הנאשם הן עבירות הפוגעות בזכותו של הפרט בקניינו האישי, בסדר הציבורי, ברכוש הציבורי, בתחושת הביטחון של הציבור וטומנות בחובן פוטנציאל לפגיעה בגוף ובנפש. מדיניות הענישה בעבירות אלו היא ענישה מוחשית, ממשית ומרתיעה.

בין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה במקרה זה, יש להתחשב ב"תכנון המוקדם". בעניין זה טען הנאשם בפני קצינת המבחן, כי: "פעל לבד, מתוך תכנון מוקדם". גם העובדה שהנאשם נקט בדפוס פעולה דומה בשלוש הזדמנויות שונות, בשני בתי עסק שונים, מעידה על תכנון מבעוד מועד; הנאשם היה היחיד שביצע את העבירה, על כן שלט בכל אחד מחלקיה, ויכול היה להימנע מלבצעה; הנזק שנגרם כתוצאה מהגניבה הוא נזק רכושי, הגם שבסופו של יום הוחזרו המצלמות לבעליהן; לנאשם לא היתה כל סיבה לביצוע העבירה, ולדבריו, ביצע את העבירות כדי לספק את צרכיו הילדוטיים וצורך בהערצה והשגת סמלי סטטוס וכוח; הנאשם יכול היה להבין את המעשה, את הפסול בו ואת משמעות המעשה ויכול היה להימנע מלעשותו.

כללו של דבר, בהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה - ובעיקר ההגנה על שלום הציבור וקניינו - במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות המיוחדות הקשורות בביצוע העבירה, אני קובע כי מתחם העונש ההולם באישום השלישי נע במנעד שבין מאסר על תנאי דרך מאסר לריצוי בעבודות שרות ועד שנת מאסר בפועל.

באישום הרביעי בוצעו שתי עבירות גניבה, בכל פעם נגנבו 2 מצלמות אבטחה, ודבר זה מעלה את הרף העליון של המתחם ל-15 חודשי מאסר בפועל.

7.7 העונש המתאים

בבואי לקבוע את "העונש המתאים" לנאשם, בתוך המתחמים אותם קבעתי, אתחשב לקולא בגילו הצעיר של הנאשם והתקווה כי ייטיב דרכיו בעתיד כפי שהתחייב. כן אתחשב בפגיעה של העונש במשפחתו של הנאשם, בעיקר נוכח המצב הרפואי של אביו והמצב הכלכלי הקשה בו היא נתונה. התרשמתי גם מעדות אבי הנאשם כי הוא רואה במעשיו של הנאשם "מעידה" והוא מוכן לעשות כל שלאל ידו לסייע בשיקומו; כן אתחשב בתקופת מעצרו של הנאשם וכי יהיה זה מאסרו הראשון; עוד אתחשב בעובדה שהנאשם שיתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק, הן בהודאתו במשטרה והן בהודאתו המהירה בבית המשפט שחסכה בזמן שיפוטי, ועליו עוד להעיד כעד תביעה נגד "המבצעים העיקריים" שבאישום השני.

אני סבור, כדעת הסניגור, כי ראוי לעודד נאשמים ללכת בדרכו של הנאשם וגם אם ביצעו עבירה, יודו בה מיוזמתם בהקדם וישתפו פעולה עם רשויות אכיפת החוק וזאת ניתן לעשות באמצעות הקלה - מסוימת - בענישה.

מצד שני, מתקיימת נסיבה לחומרה הנעוצה בעברו הפלילי של הנאשם (סעיף 40א.11) לחוק העונשין). מגיליון ההרשעות של הנאשם עולה, כי לחובתו הרשעה בבית דין צבאי, מיום 7.11.10, בעבירות של הוצאת רכוש מרשות הצבא, התפרצות לבניין שאינו מקום מגורים או תפילה ושיבוש מהלכי משפט. הנאשם נדון למאסר בפועל בן 6 חודשים לריצוי בדרך של עבודה צבאית, מאסר מותנה בן 4 חודשים למשך 3 שנים, לבל יעבור עבירה שמהותה שליחת יד ברכוש הזולת, קנס והורדה לדרגת טוראי.

אמנם מדובר בהרשעה קודמת אחת "בלבד" ולא ניתן לראותה כעבר פלילי "מכביד" אולם, העובדה כי הנאשם חזר לבצע עבירות רכוש בעוד עונש מאסר מותנה מרחף מעל ראשו, מוסיפה אף היא מימד של חומרה, בלמדה אותנו כי העונש המקל לו זכה לא הרתיעו.

לפיכך, ראוי כי העונש אשר יגזר על הנאשם כעת יהיה כזה שירתיע אותו "הרתעה אישית" ואולי ישמש גם להרתעת הרבים (סעיפים 40.ו-ו 40.ז). לחוק העונשין; באשר להרתעת הרבים, אני סבור כי יש לעשות שימוש בשיקול זה במתינות ובזהירות כיוון שעד עתה לא נדונה בבית המשפט העליון דרך ועוצמת הוכחת "סיכוי של ממש" שהחמרה בענישה של נאשם פלוני תביא להרתעה, כנדרש בסעיף 40.ז. לחוק העונשין. (לאחרונה התייחסתי לעניין זה בהרחבה בת"פ (חי') 57134-01-13 **מדינת ישראל נ' תייסיר מחאג'נה**, מיום 9.10.13).

כן יש להתחשב בתסקיר שרות המבחן אשר העריך כי רמת המסוכנות הנשקפת מן הנאשם להישנות התנהגות עוברת חוק בעתיד גבוהה, ובהיעדר המלצה טיפולית בעניינו.

7.8 עונש נפרד או עונש כולל

אף שקבעתי מתחמים נפרדים בגין האירועים השונים, אעשה שימוש בסמכותי לגזור על הנאשם עונש אחד כולל, על-פי סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין הקובע, לאמור:

"הרשיע בית המשפט נאשם בכמה עבירות המהוות כמה אירועים, יקבע מתחם עונש כאמור בסעיף 40ג(א) לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן רשאי הוא לגזור עונש נפרד לכל אירוע או עונש כולל לכל האירועים; גזר בית המשפט עונש נפרד לכל אירוע, יקבע את מידת החפיפה בין העונשים או הצטברותם".

הסיבה העיקרית לכך שאגזור על הנאשם עונש כולל ולא עונשים נפרדים נעוצה ברצוני להקל על הנאשם בשל גילו הצעיר, הודאתו, נסיבות חייו והרצון לסייע לו ולעודד אותו לחזור לדרך חיים נורמטיבית.

8. סוף דבר

לאחר ששקלתי את כלל שיקולי הענישה לקולא ולחומרא, ובייחוד תוך התחשבות בהודאתו המוקדמת של הנאשם ובנסיבותיו האישיות והמשפחתיות, וביניהן מצבו הרפואי הקשה של אבי הנאשם וגילו הצעיר של הנאשם ומתוך שנכמרו רחמי על האב החולה המבקש רחמים על בנו, תוך תקווה כי הנאשם ישתקם בעתיד ויחזור למסלול חיים נורמטיבי כפי שהבטיח, החלטתי לגזור עליו עונש מתון ביחס, במובן זה שאטיל על הנאשם עונש מאסר דומה לזה שהוטל על שותפו, לאישום הראשון, אריק, גיסו, אף-על-פי שהנאשם הורשע בעבירות נוספות, וכן להקל עימו על-ידי הפעלת עונש המאסר המותנה באופן חופף.

לא נעלם מעיני כי על אריק נגזרו 42 חודשי מאסר, על אף שתסקיר ק. המבחן בעניינו היה בעיקרו חיובי וק. המבחן התרשמה שהסיכון להישנות עבירות בעתיד נמוך. ההקלה שאני מקל על הנאשם בגזרי עליו עונש דומה לזה שהושת על אריק נובעת מן הנסיבות המיוחדות שלו ושל משפחתו, מהודאתו, מגילו הצעיר ומהרצון ליתן לו הזדמנות - חד פעמית - לתקן דרכיו באמצעות השארת "אור בקצה המנהרה".

סופו של דבר, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 46 חודשי מאסר בפועל.

ב. אני מפעיל את המאסר המותנה בן 4 החודשים החל על הנאשם מתיק בי"ד צבאי מחוזי - מטכ"ל 1095/10, מיום 7.11.10, בחופף לעונש המאסר בתיק זה.

סה"כ ירצה הנאשם 46 חודשי מאסר בפועל. מתקופה זו יש לנכות את התקופה בה הוא נתון במעצר, מיום 7.3.13 ועד היום.

ג. מאסר על תנאי של שנתיים, לבל יבצע במשך 3 שנים כל עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.

ד. מאסר על תנאי של 8 חודשים, לבל יבצע במשך שנתיים כל עבירת רכוש מסוג עוון או עבירה של איומים.

בשל מצבו הסוציו-אקונומי של הנאשם ומשפחתו, גילו הצעיר, הואיל ושותפו לעבירות החמורות אריק לא חוייב בתשלום פיצויים, הואיל והמאשימה לא הביאה כל ראיה בדבר עלות הנזקים או שיפוי ע"י חברת הביטוח, ובשל תקופת המאסר המשמעותית שעל הנאשם לרצות, לא אחייבו בתשלום פיצויים ואיני גוזר עליו קנס.

אני מפנה תשומת לב שלטונות שב"ס להמלצת שרות המבחן, אליה אני מצטרף, לעשות כל מאמץ למצוא לנאשם מסגרת טיפולית מתאימה, בהתאם לנוהלי שב"ס ואם יחפוץ בכך.

המזכירות תעביר לשב"ס העתק מתסקיר ק. המבחן, ולשרות המבחן העתק מגזר הדין.

הודעה זכות הערעור לבית המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן והודע היום, יח' אדר א' תשע"ד, 18.02.2014, בנוכחות הנאשם וב"כ הצדדים.